రాంబాబు డైరీ

నండూరి పార్థసారథి

(గతసంచిక తరువాయి)

నవంబరు 10

బాబూరావు పొద్దున్నే వచ్చి కూర్చున్నాడు. ఇవాళ ఫస్టవరు, సెకండవరు ఖాళీ. లెక్చరర్లు ఇద్దరూ సెలవమీద పోయారు. "నేనూ, రాంబాబూ అత్యవసరమైన అంతరంగిక విషయాలు మాట్లాడుకోవాలి. మీరిద్దరూ మార్నింగ్ షోకి పోండి. డబ్బు లేకపోతే ఇస్తాను" అని చెప్పి భాస్కరరావుని, సారధిని పంపేశాడు బాబూరావు. తన ప్రేయసి శకుంతలకి ఉత్తరం ఎలా రాయాలో చెప్పమన్నాడు. పెద్ద దేవానందులాగా పోజు కొడతాడు. ప్రేమలేఖ రాయడం చేతకాదు. ఓ ఫుల్‌పేజి డిక్టేట్ చేశాను. పోనీ ఒక్క ముక్క చెబితే అందుకుపోవడమన్నా చేతకాదు— యూస్‌లెస్ ఫెలో. అంతా అయింతర్వాత కన్నీటితో అక్కడక్కడ అక్షరాలని తడిపాడు. అదొక్కటే అతని ఒరిజినల్ ఐడియా. అతనికి ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు టకీమని కళ్ళల్లో నీళ్ళు వస్తాయి. కాసేపు నిశ్చలంగా నిశ్శబ్ద నీరవ ప్రపంచంలోకి శూన్యంగా చూశాడంటె కళ్ళల్లో నీళ్ళు గిర్రున తిరుగుతాయి. అది అనన్య సాధ్యం. రాయడం పూర్తి అయింతరవాత అడిగాడు— నీకు ఇంత మంచి లాంగ్వేజి చిరుత ప్రాయంలో ఎలా అబ్బిందోయ్ అని. "డైరీలు రాయగా రాయగా వస్తుంది. ఆఫ్‌కోర్స్ ఆరంభదశలో కొందరు వచ్చేస్తారనుకో" అని చెప్పాను. ఇకనుంచి తనూ రాస్తానన్నాడు.

క్లాసులో వున్నంతసేపూ బాబూరావు దృష్టి శకుంతల మీదనే వున్నది. అతడి ఏకాగ్రతకు మనస్సులోనే జోహారులర్పించాను. కాని అమ్మాయి అతనికేసి చూడలేదు. కాలేజీ అయిపోయాక మాక్కొంచెం యమర్జంటు పనుందని సారధిని, భాస్కరరావునీ ముందు పంపేశాము. తర్వాత అమ్మాయిని ఫాలో అయ్యాడు బాబూరావు. నేను కొంచెం వెనకాల వున్నాను. ఉత్తరాన్ని ఎకనామిక్స్ పుస్తకంలో పెట్టి, ఎవరూ లేకుండాచూసి అమ్మాయి కిచ్చాడు. అమ్మాయి ఆశ్చర్యంగా చూసింది. ఇతనేదో చెప్పాడు. నాకు వినిపించలా. తర్వాత అమ్మాయి పుస్తకం తెరిచిచూసి, ఉత్తరంచూసి, ఛడామడా ఏదోఅంది. ఉత్తరం పరపర చించి, పుస్తకం అతని మొహానకొట్టి, రిక్షాలో వెళ్ళిపోయింది. వండ్రఫుల్ అనుకున్నాను. నేను అతని దగ్గరకు వెళ్ళేసరికి, అప్పుడే బస్టాప్ వెనకాల పాతపుస్తకాల షాపులోంచి భాస్కరరావు, సారధి బయటికొచ్చి "కంగ్రాచ్యులేషన్స్ బాబూరావ్" అన్నారు. తర్వాత ఒక్కక్షణం ఆక్కుండా 'యమర్జంటు' పనుందని ఇద్దరూ రిక్షాలో వెళ్ళిపోయారు. నేను కూడా హృదయపూర్వకంగా అభినందించాను. కాని బాబూరావు మొహంలో సంతోషం వీసమంతైనా లేదు. "నువ్వు కూడా నన్ను పరిహసిస్తున్నావా రాంబాబూ" అన్నాడు దీనంగా. "ఫస్టు ట్రయల్లోనే ఇంత బ్రహ్మాండంగా సక్సెస్ అయితే ఏడుపు మొహం పెడతావేం?" అన్నాను. "మరి అమ్మాయి ఉత్తరం చించి మొహాన కొట్టిందిగా" అన్నాడు. "ఏడిచినట్టుంది. ఆడవారి చేతలకు అర్థాలే వేరులే అన్నారు. హిందీ సినిమాల్లో హీరో హీరోయిన్ల ప్రేమ మొదటిసీను ఖచ్చితంగా ఇలాగే వుంటుంది. తర్వాత క్రమంగా ఆమె పశ్చాత్తాపపడుతుంది. ఆ పశ్చాత్తాపమే దామిలా విరహతాపంగా మారుతుంది" అని చెప్పాను. ఇన్ని హిందీసినిమాలు చూసి ఈ మాత్రం ఎందుకు తెలుసుకోలేక పోయాడో ఆశ్చర్యం! కాని, భాస్కరరావు, సారధి చేసిన కుట్ర ఏమిటో తెలిసింది. బాబూరావుకు తెలిసినట్లు లేదు. ఏమైనప్పటికీ బాబూరావు జీవితంలో ఇది చరిత్రాత్మకమైన రోజు అనడంలో సందేహం లేదు.

ఇవాళ వరల్డ్ హిస్టరీకి కొత్త లెక్చరర్ వచ్చాడు. మూర్తీభవించిన వంటాముదంలా ఉన్నాడు.

నవంబరు 21

"అంతయూ మన మేలునకే" అని చిన్నప్పుడు ఒక కథ చదివాను. అది నిజమేననిపిస్తూ వుంటుంది. నేను ఇంతకాలం మోటర్‌సైకిలు కొనుక్కోలేకపోవడం కూడా మేలునకే అని ఇప్పుడు తెలిసింది. కొనుక్కునివుంటే పశ్చాత్తాపపడవలసి వచ్చేది. కేంద్రప్రభుత్వం నిరుపేదల కొరకు చిన్నకార్ల ఉత్పత్తిచేయాలని పథకం వేసింది. ఏకంగా చిన్నకారే కారు చౌకగా కొనుక్కోవచ్చు. మోటర్‌సైకిలు వేస్టు. భారతదేశం ప్రగతిపథంలో వడివడిగా పురోగమిస్తున్నది. గుడిసెల్లో నివసించే వారికి సైతం, బిచ్చగాళ్ళకు సైతం చిన్నకార్లు లభించేరోజు తప్పకవస్తుంది. అప్పుడు కుంటివారు, గుడ్డివారు సైతం కార్లలోనే భిక్షాటనం చేస్తారు. అభివృద్ధిచెందిన సోషలిస్టు దేశాలలోఅలాగే వుంటుంది కాబోలు.

జర్నలిజంలో బాగా రాటుదేలాను. రెండు రోజుల క్రితం ఆఫీసులో కొత్త సబ్ ఎడిటర్ని అప్రెంటిస్‌గా వేశారు. వట్టి కుంక. ట్రైనింగు ఇవ్వలేక ఛస్తున్నా. కుర్రాడు వృద్ధిలోకివస్తాడు కదాని— ఎడిటర్‌గారు చెప్పకపోయినా — నేనే ట్రైనింగు ఇస్తున్నా. "బస్సుక్రిందపడి ఒకని మృతి" అని హెడ్డింగు పెట్టాడు. అలా రాస్తే బస్సుక్రింద పడిపోయిందని అనుకుంటారని వివరించి "బస్సు మీదనుంచిపోగా ఒక మనిషి మృతి" అని మార్పించాను.

ఇవాళ బాబూరావూ, నేనూ మాట్నీకి వెళ్ళాము. సినిమా అత్యంత గంభీరంగా, శోకరస ప్రధానంగా వున్నది. చూస్తున్నంతసేపూ కన్నీరు మున్నీరుగా ఏడ్చాను. నా రుమాలు తడిసిపోగా బాబూరావుది అడిగితీసుకున్నాను. దీనిమీద రివ్యూ రాయాలి. వినోదంపన్నుమినహాయించ వలసిన అవసరం వున్నది. వినోదం బొత్తిగా లేదుకదా మరి!

రూమ్‌కి వచ్చేసరికి సారధి, భాస్కరరావు నా డైరీ గురించే డిస్కస్ చేస్తున్నారు. "నిజంగా రాంబాబుకి సన్మానం చెయ్యాలోయ్" అనిసారధి అంటుండగా రూమ్‌లో అడుగుపెట్టాను. సాధారణంగా సారధికి నాకూ అభిప్రాయాలు ఎంతమాత్రం కలవ్వు. కానీ ఈ ఒక్క విషయంలో మాత్రం ఏకీభవిస్తాను. "ప్రతిభగల వారికి గుర్తింపు గౌరవం లేకపోవడమే మన దేశంలో పెద్ద దౌర్భాగ్యం" అని మొన్న ఎడిటర్‌గారు ఒక సభకు అధ్యక్షత వహిస్తూ అన్నారు. బహుశా తనవిషయం మనస్సులో పెట్టుకునే ఆయన అలా అని వుండవచ్చు. ఏది ఏమైనప్పటికిన్నీ అంత మంచిమాట చెప్పినందుకు ఆయనను మనసారా అభినందించక తప్పదు.

ఓం+ జై హనుమాన్! శుభమస్తు!!

నవంబరు 28

ఇవాళ మళ్ళీ నాకూ, ఎడిటర్‌గారికీ పడింది లడాయి. యానిమల్ హజ్బెండరీ మంత్రికి పశుభర్తృత్వశాఖామంత్రి అని రాశాను నిన్న. అది పేపర్లోపడింది. మినిష్టర్‌గారి సెక్రటరీ ఎడిటర్‌గారికి ఫోన్‌చేసి అడిగాట్ట. ఈయన అపాలజీ చెప్పుకుని సవరణ వేస్తానన్నాట్ట. నన్ను పిలిచి ఇకనుంచి పిచ్చిరాతలు రాయద్దని వార్నింగ్ ఇచ్చాడు. పశుగణాభివృద్ధి శాఖ అని రాయమన్నారు. అసలు యానిమల్ హజ్బెండరీ అనే దాంట్లో గణం, అభివృద్ధి ఎక్కడున్నాయని వాదించాను. నోరు మూసుకుని చెప్పినట్టు రాయమన్నారు. సంస్కృతం వెలగబెట్టకుండా శుభ్రంగా తెలుగులో రాయమన్నారు. సరేనని ఫిషరీస్ మంత్రికి చేపలమంత్రి అని రాస్తే అదీ తప్పేనన్నారు. పోనీ జాను తెలుగులో జాలరి మంత్రి అని రాస్తానంటె అదీ వద్దన్నారు. మత్స్య శాఖామంత్రి అని మళ్ళీ సంస్కృతంలోనే ఏడవమన్నారు. పైగా నాతో అరిచి అరిచి తలనొప్పి వచ్చేస్తోందని అన్నారు. ఎడిటర్‌గారు మరీ నిరంకుశంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. మనదేశంలో పత్రికాస్వాతంత్ర్యం, భావప్రకటన స్వాతంత్ర్యం బొత్తిగా కొరవడినాయి. వాటి కోసం జర్నలిస్టులందరినీ కూడగట్టుకుని సెక్రటేరియట్ ఎదుట గుడారంవేసి సత్యాగ్రహం చేయాలి.

ఒక్కసారి ఎడిటర్‌గారిని బెదిరించడం ఎందుకైనా మంచిదనుకున్నాను. పని అయిపోయి వచ్చేసేముందు ఎడిటర్‌గారి గదిలోకి వెళ్ళి "మన పత్రికలో ప్రజాస్వామిక సత్సంప్రదాయాలు

కొరవడిన దృష్ట్యా రాజీనామా ఇవ్వాలనుకుంటున్నాను" అన్నాను. "అవశ్యం" అన్నాడు ఆయన. విశ్వాస ఘాతకుడు. కాళ్ళబేరానికొస్తాడేమో ననుకున్నాను. న్యూయార్క్ టైమ్స్ స్పెషల్ కరెస్పాండెంట్‌గా వుండమని నిన్ననే బ్రిటిష్ కౌన్సిల్‌నుంచి ఆఫర్ వచ్చిందని చెప్పాను. "విష్ యూ గుడ్‌లక్" అన్నాడు ఆయన. రంయ్ మని బైటికొచ్చేశాను. ఎంత అహంభావం! తేనె పూసిన కత్తి పయోధర విషకుంభం!! నేను నిజంగా పత్రిక అభివృద్ధికోసం ఎంతసేవ చేశాను! నిజంగా వెళ్ళిపోతేగాని నా విలువ ఆయనకు తెలియదు. అప్పుడు పశ్చాత్తాపపడితే ప్రయోజనం ఏముంది. "నువ్వు వెళ్ళిపోతే మర్నాడే సర్క్యులేషన్ తగ్గిపోతుందోయ్. వెళ్ళడానికి వీల్లేదోయ్" అని బతిమాలాడేమోనను కున్నాను. ఇప్పుడు ఏమిటి చెయ్యడం? నా వ్యక్తిత్వాన్ని నిలబెట్టుకోవడం కోసం, నేను నమ్మిన సిద్ధాంతాల కోసం, ధర్మాలకోసం, పత్రికా రచయితల భావప్రకటన స్వాతంత్ర్యసాధనకోసం ఉద్యోగాన్ని త్యాగం చేయడమా? లేక ఈ కష్టాలను, పరాభవాలను చిరునవ్వుతో స్వీకరించి, దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనం దృష్ట్యా, పత్రికా రచనలో మరింత పరిశ్రమిస్తూ మాతృసంస్థ అభివృద్ధికై అత్యధికంగా సేవ చేయడమా? ఎటూ తేల్చుకోలేక మనస్సు తీవ్రంగా ఇదమిద్ధమై పోతున్నది.

ఓం! విఘ్నేశ్వరాయ నమః. జై హనుమాన్.

డిసెంబరు 4

సాయంత్రం కాలేజీనుంచి తిరిగి వస్తూ వుండగా బస్సుదగ్గర పెద్దరష్. క్యూలో నించోకుండా జనం మూకుమ్మడిగా కుమ్ముకోవడం మొదలుపెట్టారు. ఇటువంటప్పుడే జేబు దొంగతనాలు జరుగుతాయని జ్ఞాపకంవచ్చి జేబులో పర్సు గట్టిగా పట్టుకున్నాను. ఇంతలో ఒక దృశ్యం నా కంటబడింది. ఒక చెయ్యి ఒక పాంటు జేబులోనుంచి పర్సు లాగెయ్యడానికి ప్రయత్నిస్తూంది. వెంటనే పట్టుద్దామనుకున్నాను. కాని అలాచేస్తే దొంగ తానేమీ తీయలేదని వాదించవచ్చు. అందుకని పర్సు బైటకి లాగిన తర్వాత రెడ్ హేండెడ్‌గా పట్టేయాలనుకున్నాను. జాగ్రత్తగా ఆ చేతినే గమనిస్తూ పర్సు బైటికి లాగగానే టకీమని పట్టేశాను. నా బదులు అతనే "థీఫ్ థీఫ్" అని అరవడం మొదలుపెట్టాడు. జనం బస్సుని వదిలి మా చుట్టూ మూగారు. బస్సు వెళ్ళిపోయింది. ఇంతా చేస్తే అతను దొంగకాదు. తన జేబులో తనే చెయ్యి పెట్టుకున్నాడు. నేను చెయ్యినే చూస్తూ వుండిపోయాను గాని, మొహాన్ని చూడలేదు. అలాఅని చెబితే జనం నమ్మలేదు. నేనే పర్సును కొట్టెయ్యబోయానని తన్నబోయారు. పారథి. భాస్కర్రావు వచ్చి నేను ఒట్టి వెర్రిబాగులవాడినని చెప్పి విడిపించారు. తర్వాత అనిపించింది. వెర్రిబాగులవాడిననిపించుకోవడం కంటె తన్నులు తింటేనే బావుండేదని. ఒక్కొక్కప్పుడు ఇలా మంచికిపోతే చెడు ఎదురవుతుంది. ఏమైనప్పటికి నా కర్తవ్యం నేను పాలించాను. ఫలితం దైవేచ్ఛ. గీతాసారం అదేకదా. తర్వాత ముగ్గురం ఇంకో బస్సులో ఎక్కాం. టిక్కెట్టు కొందామని జేబులో చెయ్యి పెడితే పర్సు లేదు. ఓహో! దేవా!! ఏమి నీ లీల!!!

అంతర్గతంగా నేను ఎంత ఉన్నతపథాలను అందుకున్నప్పటికి బాహిరంగా ఇంకా తగినంత డెవలప్ కాలేదు. నాన్నగారు చెప్పిన ఆయుర్వేదాశ్రమానికి వెళ్ళి మళ్ళీ 'జీవకళ' తెచ్చుకున్నాను. అయినా కేవలం అదొక్కటే చాలదు. భౌతిక రూపంలో మార్పు తీసుకురావాలి. ఇకనుంచి ఇంట్లో వున్నప్పుడు పెద్దచారల బనీనులు, గళ్ళ లుంగీలు మాత్రమే ధరించాలి. బైటకు వెళ్ళేటప్పుడు పెద్దగళ్ళ షర్టును టైటుపాంటులో టక్ చేసి, పెద్ద పటకాబెల్టు పెట్టాలి. బండబూట్లువేసుకోవాలి. కొంచెం చిరుగడ్డం, దుబ్బుమీసం పెంచాలి. చూపుకూడా బాగా మార్చెయ్యాలి. విలన్ లాగా బొమలు ముడిచి కొరకొర చూడడం అలవాటుచేయాలి. అప్పుడు నన్ను వెర్రిబాగులవాడు అనే దమ్ము ఏ మొనగాడికీ వుండదు. మొగాడు వుంటే రౌడీలా వుండాలి. లేకపోతే జీనియస్ లాగా వుండాలి. నేను గడ్డం, దుబ్బు మీసం పెంచి సూటు వేసుకుని, పైపు నోట్లో పెట్టుకుంటే ఎలావుంటానో మనస్సునే అద్దంలో చూసుకున్నాను. కొంచెం అశోక్ మెహతా పోలికలు కనిపించాయి! యమ పోజుగా, జీనియస్‌గా వున్నాను.

డిసెంబరు 12

గడచిన 15రోజులుగా నేనూ, ఎడిటర్‌గారూ మొహం మొహం చూసుకోలేదు. ఇవాళ ఆయనే పిలిపించాడు నన్ను. "రాజీనామా విషయం ఏం చేశావు?" అని అడిగాడు. "తల్లికి తనయునిపై ప్రేమ లేకున్నా తనయునికి తల్లిపై ప్రేమపోదు. తల్లీ బిడ్డల పవిత్రానుబంధాన్ని ప్రపంచంలో ఏ శక్తి విడదీయజాలదు." అని అన్నాను. అసలు సంగతి ఏమిటన్నారు. "సుజనమిత్ర నాకుమాతృసంస్థ. ఈ తల్లిని విడిచిపెట్టజాలను. కంఠంలో ఊపిరి వున్నంత వరకూ ఈ తల్లినే సేవిస్తాను. నా ఎత్తు ధనం కుమ్మరించినా మరొక పత్రికలో

8

పోను" అని చెప్పాను. ఆయన నవ్వాడు. అదే మిటో నేను సీరియస్‌గా మాట్లాడినప్పుడల్లా జనం నవ్వుతూ వుంటారు. జోకు వేస్తే ఒక్కళ్ళూ నవ్వరు. "నువ్వు రాజకీయ రంగంలో రాణించగలవోయ్" అన్నాడు. "నాకా విషయం ఎప్పుడో తెలుసు" అన్నాను. "రిజైన్ చేయక పోతే పోనీ. బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ వాళ్ళ ఆహ్వానాన్ని పురస్కరించుకుని అమెరికాను సందర్శించి రాకూడదూ" అని సలహా యిచ్చాడు. ఆ విషయం పరిశీలనలో వున్నదని చెప్పి వచ్చేశాను. నేను బెదిరించానని వేళాకోళంగా వుంది ఆయనకి.

ఇంటికొస్తుంటే దారిపోడుగునా అందరూ నన్నే చూసి నవ్వడం మొదలు పెట్టారు. నా ముందు నవ్వడానికి దమ్ము లేక వెనక నవ్వుతున్నారు. భాస్కరరావుతో చెబితే "అందరూ మనని చూసే నవ్వుతున్నారనుకోవడం ఇన్ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సు విదర్శనం అంటాడు. అదే నిజమేమో. నాది భ్రమేనేమోననుకుని ఎందరు నవ్వుతున్నా ధీమాగా స్టయిలుగా నడిచి వచ్చేశాను. రూమ్‌కి రాగానే సారధి, భాస్కరరావు కూడా నవ్వడం మొదలు పెట్టారు. స్టయిలుగా వుంటుందని వైట్ పాంటుకి హిప్ పోకెట్లో పెన్ను పెట్టుకొన్నాను. అది మధ్యలో కక్కి అరచేతి వెడల్పున సిరా మరక పడింది. అదీ అసలు సంగతి. యాబ్సెంట్ మైండెడ్‌గా వుండడం జీనియస్‌లకు సహజమే.

వరలక్ష్మి వల్ల నా ప్రేమ బూడిదలో పోసిన పన్నీరుగా మారిపోవుచున్నది. ఈ అశ్రుధారా ప్రవాహము ఇంకా ఎన్నాళ్లు సాగవలెనోకదా!

ఓం.

డిసెంబరు 19

మహాకవి చలంగారి లేఖలు చదువుతున్నాను. గొప్ప ఉత్తేజం కలుగుతోంది. డైరీ రాయడంలో ఆరితేరాను కనుక, ఇక లేఖాసాహిత్యంలో కృషి చేయాలి. వచ్చే వేసంకాలంలో సారధి, భాస్కరరావు పరీక్షలై పోయి వెళ్ళిపోయింతర వాత వాళ్ళిద్దరికీ అమూల్యమైన లేఖలు వ్రాయాలి, తెలుగు సాహిత్యంలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోగల లేఖలు వ్రాయాలని సంకల్పించుకున్నాను ఓం! సంకల్పసిద్ధిరస్తు!! జై హనుమాన్!!! బడీచౌడీలోని ఆంజనేయస్వామి గుడికి వెళ్ళి కొబ్బరికాయ కొట్టి వచ్చాను. ప్రతి శనివారం వెళ్ళి, ఆంజనేయ ప్రదక్షిణాలు చేద్దామంటే మర్చిపోతున్నాను. వచ్చే వేసంకాలంవరకూ ఆగకుండా ఈలోగా చలం ప్రేమలేఖల మోడల్లో 'పోస్టు చేయని ప్రేమలేఖలు' అనే శీర్షికతో వరలక్ష్మికి కొన్ని లేఖలు వ్రాయాలి. రెండు దస్తాలు అయింతర్వాత వాల్యూమ్ వన్ అచ్చు వేయించవచ్చు.

నెలరోజులు దాటిపోయినా బాబూరావు, శకుంతలల మధ్య వ్యవహారం ఏమీ ప్రోగెస్ అయినట్లు కనిపించలేదు, అమ్మాయి హిందీసినిమాలు ముఖ్యంగా దేవానంద్ సినిమాలు — చూడడం లేదేమోననుకున్నాను. లేకపోతే అంత నిర్లిప్తంగా వూరుకోదనిపించింది. బాబూరావు వచ్చి అడిగితే ఆ మాటే చెప్పాను. అమ్మాయి వినోదంపన్ను లేని సినిమాలు మాత్రమే చూస్తుందని బాబూరావు చాలాకాలం స్టడీ చేసి చెప్పాడు. అమ్మాయి ఫాదర్ రిటైర్డ్ హెడ్మాస్టరుగా పని చేస్తున్నాట్ట. సినిమాల విషయంలో ఆయన చాలా స్ట్రిక్టుగా వుంటాట్ట.

ఇవాళ పక్కింటి కోతి ఎస్. వి. పి. డ్రస్సులో ఒంటరిగా కనిపించింది. ఇదివరకు వినాయకచవితినాడు నేను స్నానంచేసి ఒళ్ళు తుడుచుకుంటుంటే, వాళ్ళ తమ్ముడితో కలిసి లేవిడీ చేసినందుకు నిరసనగా, ప్రతీకారంగా ఈల కొట్టాను. నా వంక రుసరుస చూస్తూ యూ ఈడియట్, మేనర్లెస్ బ్రూట్" అన్నది పేరు లుకం జెందిన యట్టి శాంతలుచిత వ్యాపారముల్ నేర్తురే! అదేదో సినిమాలో షమ్మికపూర్ని చూసి ఆశాపరేఖ్ ఇలాగే అందని చెప్పి రండమని వచ్చేశాను. ఎవరికి తెలియదులే ఇంతులసంగతి, చేమంతుల సంగతి, పూబంతులసంగతి! బంతుల సంగతి!!!

డిసెంబరు 27

నేటి నుంచి ధ్యానయోగము ప్రారంభించాను. తెల్లవారు జామున లేచి, డాబామీద పద్మాసనం వేసుకు కూర్చుని, కన్నులు మూసుకుని సాధన ప్రారంభించాను. ధ్యాన సాధన యనగా శరీరమునందలి రక్తమంతటినీ మూర్ధములోనికి ప్రవేశ పెట్టుట. పిదప మనస్సును సర్వ ప్రాపంచిక విషయాల నుంచి ఉపసంహృతముచేసి, అతీంద్రియ విషయములపై, అనగా భగవంతునిపై, లేదా శూన్యముపై లగ్నము చేయుట. ప్రాపంచిక విషయములనగా కాలేజీ. "సుజన మిత్ర" సినిమాలు. స్నేహితులు. వరలక్ష్మి. సాహితీ వ్యాసంగము, రాజకీయములు. పక్కింటి కోతి. వేదాంతము మున్నగునవి. ఈ బంధములనుంచి మనస్సును విముక్తము చేయుటయే ధ్యానము, అట్టి ధ్యాన స్థితిలో వుండగా పంచేంద్రియ జ్ఞానము నశించును, చీమ కుట్టినను. పక్కింటి

డాబాపై కోతి, లద్దూగాడు నన్ను చూసి నవ్వినను ఏమీ తెలియదు. అట్టి స్థితిని సాధించుటయే నా అంతిమ లక్ష్యము.

ధ్యాన సాధనానంతరము వాకింగ్‌కు వెళ్ళాను. ప్రతి యింటిముందు ముగ్గులు, గొబ్బిళ్ళు. ఓహో! ఏమి ధనుర్మాస్య సౌందర్యము. నామనస్సంతా అలికి ముగ్గులిడినట్లున్నది. గొబ్బిళ్ళు మహోన్నతమైన ప్రాచీన భారతీయ సాంస్కృతిక వారసత్వమునకు మచ్చుతునకలుగా భాసించినవి ఏదా వైభవము నేడు? ఏదా పవిత్రత నేడు? ఏవి తల్లీ నిరుడు కురిసిన హిమసమయూఖములు. శిరముపై అక్షయ పాత్రనిడుకొని హరినామ సంకీర్తనము చేయుచున్న సాతాని జియ్యరు అగుపించినాడు. ఓహో! ఏమి పునీత జీవనము. తెల్లవారు జామున నదీస్నాన మాచరించి, ముఖ మండలమున తిరుపుండ్రములు తీర్చి దిద్ది. గోవింద గోవింద యనుచు, మాధూకరము చేయుటకంటె గొప్ప శాంతి, తృప్తి మరి ఎందునను గనిపించవు. ఆ మహనీయుని చూచినప్పుడు నా జీవితముపై నాకే రోత కలిగినది. ఈ బంధాలను త్రెంచుకుని హరిదాసునై పోవాలని సంకల్పం కలిగింది. సారధి, భాస్కరరావు, బాబూరావు... వీరందరూ మాయాప్రపంచంలో దిక్కుతోచక అలమటిస్తున్నట్లు అనిపించింది. వారిని వుద్ధరించవలెను. ఓం! గోవిందః

(సశేషం)